Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет морського права
кафедра Адміністративного та конституційного права

Код РНПД _____

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з НПР
_____ Слободян С. О.
«___» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВИЙ РЕЖИМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У МОРСЬКІЙ ГАЛУЗІ

PROGRAM OF DISCIPLINE
LEGAL REGIME OF BUSINESS ENTITIES IN THE MARITIME INDUSTRY

рівень вищої освіти _____ Магістр _____
(перший (бакалаврський) / другий (магістерський))

тип дисципліни _____ Вибіркова _____
обов'язкова / вибіркова

мова викладання _____ Українська _____
українська / англійська

Миколаїв – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» являється вибірковою дисципліною навчального процесу студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «Магістр».

«02» грудня, 2024 року – 21с.

Розробник:

ЛОМАКІНА О. А., канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та конституційного права.

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Правовий статус адміністративних судів» узгоджено з гарантом освітньої програми.
Гарант освітньої програми «ПРАВО» – Дубинський О.Ю., професор, доктор юридичних наук _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» розглянуто на засіданні кафедри Адміністративного та конституційного права.
Протокол № 5 від «10» грудня 2024 року.
В.о. зав. кафедри Адміністративного та конституційного права – Бортник Надія Петрівна, доктор юридичних наук, професор _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету Морського права.
Протокол № 5 від «10» грудня 2024 року.
Голова – Бараненко Д.В., доктор юридичних наук, професор _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова
Голова відділу – Лабарткава А.В. _____

Проєкт робочої навчальної дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» розглянуто Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.
Протокол № 10 від «13» грудня 2024 року.

Голова НМР НУК – _____ Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2024

ЗМІСТ

Вступ……....4
1. Опис навчальної дисципліни……..5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни……6
3. Передумови для вивчення дисципліни……..6
4. Очікувані результати навчання……..6
5. Програма навчальної дисципліни……..7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання
та методи їх демонстрування ……11
7. Форми поточного та підсумкового контролю……12
8. Критерії оцінювання результатів навчання……17
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких
передбачає навчальна дисципліною……17
10. Рекомендовані джерела інформації……..…. 18

ВСТУП

Анотація

Дисципліна вільного вибору студента «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» забезпечує отримання спеціальних компетентностей, визначених освітньою програмою та дисциплінами вільного вибору.

Завданням вивчення навчальної дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» є засвоєння базових знань про правове регулювання господарських відносин у морських портах, з'ясування місця портової галузі як об'єкта правового впливу у системі галузей економіки держави та правових принципів, на яких ґрунтується система державного регулювання цієї сфери.

При вивченні цього курсу студенти повинні засвоїти: особливості правового статусу суб'єктів господарських правовідносин у морських портах; класифікаційні критерії поділу суб'єктів цих правовідносин; характеристику майнових і немайнових об'єктів господарських правовідносин у морських портах; організацію стивідорної та агентської діяльності у морських портах тощо.

Вивчення дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» передбачає поглиблений аналіз норм чинного законодавства, що стосується реєстрації морських портів, розуміння території морського порту, діяльності надавачів та споживачів портових послуг і робіт та пасажирів, розмежування господарських операцій у морських портах за звичайним і спеціалізованим характером та порядком ціноутворення й спрямованості на обслуговування суден, вантажів, пасажирів тощо, а також регулювання договірних відносин.

Матеріали курсу орієнтовані на розвиток критичного мислення, формування творчого підходу до ключових проблем юридичної науки та основних положень політики держави щодо забезпечення правового режиму суб'єктів господарювання у морській галузі.

Ключові слова: морський порт, морська галузь, морське право, правовий режим; суб'єкти господарювання у морській галузі; вантаж, надавачі портових послуг, споживачі портових послуг, стивідорна діяльність, агентська діяльність, територія морського порту, морський термінал, договір перевалки вантажу.

Abstract

The discipline of the student's free choice "Legal regime of business entities in the maritime industry" ensures the acquisition of special competencies determined by the educational program and disciplines of free choice.

The task of studying the academic discipline «Legal regime of business entities in the maritime industry» is to master basic knowledge about the legal regulation of economic relations in seaports, to clarify the place of the port industry as an object of legal influence in the system of branches of the state economy and the legal principles on which the system of state regulation of this sphere is based.

When studying this course, students must master: features of the legal status of subjects of economic relations in seaports; classification criteria for dividing subjects of these legal relations; characteristics of property and non-property objects of economic relations in seaports; organization of stevedoring and agency activities in seaports, etc.

The study of the discipline «Legal regime of business entities in the maritime industry» involves an in-depth analysis of the norms of current legislation regarding the registration of seaports, understanding the territory of the seaport, the activities of providers and consumers of port services and works and passengers, the differentiation of business operations in seaports by ordinary and specialized nature and the procedure for pricing and orientation towards servicing vessels, cargo, passengers, etc., as well as the regulation of contractual relations.

The course materials are focused on the development of critical thinking, the formation of a creative approach to key problems of legal science and the main provisions of state policy regarding ensuring the legal regime of business entities in the maritime industry.

Key words: seaport, maritime industry, maritime law, legal regime; business entities in the maritime industry; cargo, port service providers, port service consumers, stevedoring activities, agency activities, seaport territory, sea terminal, cargo transshipment agreement.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання / заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Галузь знань
_____
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Вибіркова 1*</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2" rowspan="2">Рік підготовки: 5 (1)й</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 5</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронна адреса РПНД на сайті Університету –</td><td rowspan="4">Спеціальність
_____
(код та найменування)

Освітня програма «Право»
(найменування)</td><td colspan="2">Семестр: 9й</td></tr>
<tr><td>Лекцій (денна)</td><td>Лекцій (заочна)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання _____</td><td>30 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські (денна)</td><td>Практичні, семінарські (заочна)</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 150 годин</td><td>30 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;

самостійної роботи студента – 6.</td><td rowspan="5">Освітній рівень: другий (магістерський)</td><td>Самостійна робота (денна)</td><td>Самостійна робота (заочна)</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>122 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: –</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
Залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
Поточний – комбінований.
Підсумковий – усний.</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» – є отримання студентом всебічних знань з теорії та практики забезпечення правового режиму суб'єктів господарювання у морській галузі, особливостей правового регулювання договірних відносин перевалки вантажів у портах, діяльності надавачів та споживачів портових послуг і робіт та пасажирів в сучасних умовах розвитку економіки України.

Завдання курсу – теоретичне орієнтування в основах системи правового регулювання відносин, що виникають у господарській діяльності морських портів, забезпечення правового режиму суб'єктів господарювання у морській галузі та формування у студентів навичок щодо застосування норм чинного законодавства у майбутній практичній діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою до вивчення навчальної дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі» передують загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Одержані знання ж з зазначеної дисципліни можуть бути використані при написанні будь-яких наукових праць та при підготовці до професійної діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Порівняльний аналіз захисту прав та інтересів за різними видами відповідальності» дозволить виробити у здобувачів системне бачення проблеми, полегшити сприйняття ними спеціальних дисциплін навчального плану, а також забезпечить розвиток особистості.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

– Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

– Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів різних джерел.

– Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

– Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

– Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Змістовий модуль №1. Теоретико-правові засади забезпечення господарювання у морській галузі.

Тема 1. Місце та роль морської галузі у системі галузей економіки України.
Основна література: [8; 19; 34]
Тема 2. Портове право: генеза становлення і розвитку.
Основна література: [19; 20; 34]
Тема 3. Ключові категорії, що характеризують морський порт у господарсько-правовій площині.
Основна література: [3; 19; 33; 37; 38]

Змістовий модуль 2. Правове регулювання діяльності суб'єктів господарювання у морській галузі.

Тема 4. Законодавче підґрунтя діяльності суб'єктів господарювання у морській галузі.
Основна література: [2; 3; 7; 18; 19; 30; 34]
Тема 5. Поняття правового режиму суб'єктів господарювання у морській галузі.
Основна література: [2; 3; 7; 18; 19; 30; 34]
Тема 6. Звід звичаїв морського порту як джерело права, що встановлює правила надання послуг у морському порту, обслуговування суден і пасажирів.
Основна література: [19; 34; 36]

Змістовий модуль 3. Особливості правового режиму суб'єктів господарювання у морській галузі

Тема 7. Класифікація господарських правовідносин у морських портах та суб'єктів, що беруть в них участь.
Основна література: [3; 18; 19; 42]
Тема 8. Суб'єкти портової адміністрації та суб'єкти портового господарства.
Основна література: [3; 18; 19; 34; 42]
Тема 9. Споживачі портових послуг та робіт.
Основна література: [3; 18; 19; 34; 42; 43]

Змістовий модуль 4. Діяльність суб'єктів господарювання у морській галузі. Договірні відносини.

Тема 10. Стивідорна діяльність.
Основна література: [3; 4; 7; 12; 14; 19; 32; 33; 36]
Тема 11. Агентська діяльність.
Основна література: [3; 4; 7; 12; 14; 19; 32; 33; 45]
Тема 12. Договірні відносини у сфері господарювання суб'єктів в морських портах. Договір перевалки вантажу.
Основна література: [3; 4; 7; 12; 14; 19; 32; 33; 44]

Змістовий модуль 5. Характеристика державної політики у сфері забезпечення правового режиму суб'єктів господарювання.

Міжнародні та європейські норми права,
що стосується господарювання у морській галузі.

Тема 13. Державна політика щодо регулювання господарської діяльності у морських портах.

Основна література: [4; 7; 8; 15; 27; 28; 46]

Тема 14. Правове регулювання господарських відносин у морських портах держав-учасниць ЄС.

Основна література: [49; 54]

Тема 15. Забезпечення безпеки та захист інтересів України в акваторіях морських портів. Дія норм міжнародного права у морській галузі.

Основна література: [49; 54]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1.										
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади забезпечення господарювання у морській галузі.										
Тема 1. Місце та роль морської галузі у системі галузей економіки України.	**10**	2	2		6	**10**	1			9
Тема 2. Портове право: генеза становлення і розвитку.	**10**	2	2		6	**10**		1		9
Тема 3. Ключові категорії, що характеризують морський порт у господарсько-правовій площині.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 1	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**2**	**2**		**26**
Змістовий модуль 2. Правове регулювання діяльності суб'єктів господарювання у морській галузі.										
Тема 4. Законодавче підгрунтя діяльності суб'єктів господарювання у морській галузі.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 5. Поняття правового режиму суб'єктів господарювання у морській галузі.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 6. Звід звичаїв морського порту як джерело права, що встановлює правила надання послуг у морському порту, обслуговування суден і пасажирів.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 2	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**3**	**3**		**24**
Змістовий модуль 3. Особливості правового режиму суб'єктів господарювання у морській галузі										
Тема 7. Класифікація господарських правовідносин у морських портах та суб'єктів, що беруть в них участь.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 8. Суб'єкти портової адміністрації та суб'єкти портового господарства.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 9. Споживачі портових послуг та робіт.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 3	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**3**	**3**		**24**
Змістовий модуль 4. Діяльність суб'єктів господарювання у морській галузі. Договірні відносини.										
Тема 10. Стивідорна діяльність.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 11. Агентська діяльність.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 12. Договірні відносини у сфері господарювання суб'єктів в морських портах. Договір перевалки вантажу.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 4	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**3**	**3**		**24**
Змістовий модуль 5. Характеристика державної політики у сфері забезпечення правового режиму суб'єктів господарювання. Міжнародні та європейські норми права, що стосується господарювання у морській галузі.										
Тема 13. Державна політика щодо регулювання господарської діяльності у морських портах.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 14. Правове регулювання господарських відносин у морських портах держав-учасниць ЄС.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Тема 15. Забезпечення безпеки та захист інтересів України в акваторіях морських портів. Дія норм міжнародного права у морській галузі.	**10**	2	2		6	**10**	1	1		8
Разом за змістовим модулем 5	**30**	**6**	**6**		**18**	**30**	**3**	**3**		**24**

Усього годин	**150**	**30**	**30**		**90**	**150**	**14**	**14**		**122**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Характеристика морської галузі у системі галузей економіки України.	2	-
2	Сучасний стан розвитку портового права в Україні.	2	1
3	Поняття та терміни, що характеризують морський порт як суб'єкт господарювання.	2	1
4	Правова основа діяльності суб'єктів господарювання у морській галузі.	2	1
5	Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі та його особливості.	2	1
6	Характеристика Зводу звичаїв морського порту як джерела права.	2	1
7	Критерії класифікації господарських правовідносин у морських портах та суб'єктів у цих правовідносинах.	2	1
8	Характеристика суб'єктів портової адміністрації та суб'єктів портового господарства.	2	1
9	Правовий режим споживачів портових послуг та робіт.	2	1
10	Правова основа стивідорної діяльності.	2	1
11	Правове регулювання агентської діяльності.	2	1
12	Особливості договірних відносин у сфері господарювання суб'єктів в морських портах.	2	1
13	Державна політика щодо забезпечення правового режиму суб'єктів господарювання у морській галузі.	2	1
14	Правове регулювання господарських відносин у морських портах держав-учасниць ЄС: досвід для України.	2	1
15	Дія норм міжнародного права у морській галузі та їх вплив на забезпечення безпеки та захист інтересів України в акваторіях морських портів.	2	1
	Разом	**30**	**14**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **2 години на 1 лекцію;**
- підготовка до практичних занять – **2 години на 1 заняття;**
- підготовка і написання рефератів – **5 годин на 1 роботу;**
- написання МКР – **3 години на 1 роботу;**
- підготовка до заліку – **15 години на залік**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	**30**	**14**
2	Підготовка до практичних занять	**30**	**14**
3	Виконання МКР	**15**	**–**
4	Виконання КР	**–**	**79**
5	Підготовка до заліку	**15**	**15**
	Разом	**90**	**122**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Методи навчання – способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме:

для всіх видів занять:

- робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
- диспут – цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;
- демонстрування – наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди: репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);
- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символьному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;
- відеометод – використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних, лабораторних та семінарських занять:

- вправа – планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;
- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків; дидактична гра – спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;
- спостереження – тривале цілеспрямоване сприймання об'єктів чи явищ із фіксацією змін, які в них відбуваються, і виявлення на цій основі внутрішніх зв'язків і залежностей, розкриття сутності явищ;
- методи контролю і самоконтролю:

● фронтальне опитування;

● контрольні роботи, твори, диктанти, письмові заліки;

● контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

● пояснювально-ілюстративний метод – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

● репродуктивний метод – відтворення здобувачем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;

● проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

● частково-пошуковий – метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;

● дослідницький – творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів вивчення матеріалу дисципліни є:

– усні відповіді;
– виконання практичних завдань;
– контрольні роботи;
– стандартизовані тести;
– реферати, есе;
– інші види індивідуальних та групових завдань;
– залік.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі»** передбачено проведення поточного та підсумкового контролів.

Поточний контроль проводиться на семінарському (практичному) занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання модульних контрольних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Підсумковий контроль проводиться шляхом складання студентами в IX-му семестрі заліку з дисципліни **«Правовий режим суб'єктів господарювання у**

морській галузі». При цьому, студент який отримав 60 балів під час поточного контролю, за його бажанням може бути звільнений від заліку і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заліку, де студент може набрати до 40 балів. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Так, під час поточного контролю студент може набрати до 60 балів шляхом отримання проміжних оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (відповіді на семінарських заняттях, написання та захист рефератів, виконання МКР). Питома вага заліку в загальній системі оцінок **– 40 балів.**

Право здавати залік надається студенту, якій з урахуванням максимальних балів поточного контролю набирає не менше **60 балів**. Якщо студент набрав меншу кількість балів, то добрати необхідну кількість балів студент може за рахунок виконання індивідуальних завдань та поточного тестування або відпрацювання пропущених занять з відповідних тем курсу.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Критерії оцінювання результатів навчання на семінарських заняттях

Відповіді на семінарах (бали)	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
0,75	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обгрунтована.
0,25	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0,1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обгрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Критерії оцінювання написання та захисту рефератів

Критерії оцінювання	Бали
Оформлення реферату (титульний лист, план, література та ін.).	**1**
Структурованість роботи (наявність чіткого, послідовного, логічного плану структури).	**1**
Чітке визначення **актуальності теми**, що висвітлюються у рефераті.	**1**
Змістовність основного тексту (широта і повнота висвітлення теми реферату в пунктах плану: питання, яке в ньому розглядається, викладене послідовно, логічно; текст повинен бути інформативним, об8єктивно передавати інформацію, відрізнятися повнотою викладу, а також коректно оцінювати матеріал, що міститься в першоджерелі).	**5** Виконання від 90 % - 100% вимог – 5 балів Виконання 70% - 89% вимог - 4 бали Виконання 55% - 69% вимог - 3 бали Виконання 30% - 54% вимог - 2 бали Виконання менше 30% вимог - 1 бал
Бібліографія роботи (список використаної наукової літератури повинен містити мінімум 6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії).	**1**
Наявність емпіричної частини (висновки гуртуються на результатах проведеного дослідження, викладені з чітким формулюванням авторської позиції)	**2** Виконання від 50 % - 100% вимог – 2 бали Виконання менше 50% вимог - 1 бал
Захист реферату (вміння стисло, логічно і повно доповісти про результати дослідження).	**4** Виконання від 80 % - 100% вимог – 4 бали Виконання 65% - 79% вимог - 3 балів Виконання 50% - 64% вимог - 2 балів Виконання 30% - 49% вимог - 1 бал
Усього	**15**

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт (далі – МКР)

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі»** передбачено проведення двох контрольних заходів, на яких студенти пишуть 5 МКР, де кожна оцінюється до 6 балів.

В свою чергу, кожна МКР складатися із: тестових завдань, теоретичних понять та теоретичних запитань та/або задачі чи завдання.

Кожне тестове завдання складається з 4 тестів. Кожний варіант завдання має тільки одну правильну відповідь. За правильну відповідь нараховується 0,5 балів (разом 2 бали за всі правильні відповіді). За невірну відповідь бали не нараховуються.

В МКР дається 1 визначень і одне теоретичне питання або задача чи завдання:

– За правильне визначення поняття нараховується 2 бали.

– За відповідь на теоретичне питання та/або розв'язання задачі чи виконання завдання студент може отримати до 2 балів.

Відповідь на теоретичне питання або розв'язання задачі чи виконання завдання (бали)	**Критерії оцінювання**
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
1,5-1,9	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
1-1,4	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Розрахунок балів за написання МКР

Вид завдання	**Максимальна кількість балів**
Тести	1х2 бали = 2 бали
Визначення поняття	1х2 бали = 2 бали
Теоретичне питання або розв'язання задачі	1х2 бали = 2 бали
Всього	**6 балів**

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР:

Змістовий модуль № 1	**Змістовий модуль № 2**	**Змістовий модуль № 3**	**Змістовий модуль № 4**	**Змістовий модуль № 5**	**Сума**
Т1-Т3	**Т4-Т6**	**Т7-Т9**	**Т10-Т12**	**Т13-Т15**	**30**
6	**6**	**6**	**6**	**6**	

Т1 – Т15 – відповідні теми змістовних модулів.

Критерії оцінювання виконання КР

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи (далі – КР) оцінюється до 55 балів і є їх допуском до заліку.

Контрольна робота складається із чотирьох типів індивідуальних завдань:

1. Складання термінологічного словника з дисципліни «Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі». Словник повинен містити мінімум 10 основних понять. За правильне визначення поняття нараховується 1 бал, за неправильне – бали не нараховуються. Так, за написання 10-ти правильних понять можна отримати 10 балів.

2. Відповідь на 2 теоретичні питання. Теоретичне питання виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За кожну правильну

відповідь на теоретичне питання нараховується до 5 балів.

Відповідь на теоретичне питання (бали)	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
3	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Так, за кожну правильну відповідь на теоретичне питання, в цілому, можна отримати 10 балів.

3. Складання зразка (проєкту) процесуального документа. Зразок процесуального документа з дотриманням всіх законодавчих вимог (протоколу, постанови, скарги тощо) передбачає опрацювання відповідного нормативного матеріалу. За правильне складання процесуального документа нараховується до 10 балів.

Бали	Критерії оцінювання
10	Процесуальний документ складений з дотриманням всіх законодавчих вимог до даного виду документів.
8-9	Процесуальний документ складений з дотриманням всіх законодавчих вимог, однак допущені несуттєві помилки та неточності в документі.
6-7	Процесуальний документ складений частково правильно, однак містить неточності.
4-5	Процесуальний документ має декілька суттєвих помилок.
1-3	Процесуальний документ містить значну кількість суттєвих помилок.
0	Процесуальний документ взагалі складений неправильно.

4. Рішення задачі. Рішення задачі виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на відповідні статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За правильне рішення задачі нараховується до 10 балів.

Рішення задачі (бали)	Критерії оцінювання
10	Рішення правильне, повне, логічне, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
8-9	Рішення в цілому правильне, достатньо повне, логічне, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-7	Рішення частково правильне, містить неточності і недостатньо обґрунтоване.
4-5	Рішення має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2-3	Рішення містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Рішення взагалі не вірне та не обґрунтоване.
0	Студент взагалі не розуміє задачу.

5. Написання та захист реферату (реферат виконується і здається разом з КР). За написання і захист реферату нараховується до 15 балів. Критерії написання та захисту рефератів наведені вище.

Критерії оцінювання результатів за виконання інших завдань

Вид завдання	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь (відповіді) на семінарських заняттях	15х1 бал = 15 балів	5х1 бал = 5 балів
Написання і захист реферату	1х15 балів = 15 балів	–
Виконання КР	–	1х55 балів = 55 балів
Поточний модульний контроль (виконання МКР)	5х6 балів = 30 балів	–
Всього	**60**	**60**

Критерії оцінювання заліку

Під час складання заліку студенти відповідають на заліковий білет, який вони вибрали власноруч.

Кожен заліковий білет містить три контрольні питання. Відповідь на кожне питання залікового білету оцінюється до 13,3-13,4 балів. Тобто після складання заліку студент може отримати до 40 балів, які додаються до суми балів, отриманої під час поточний контролю відповідного семестру.

Критерії відповіді на одне питання залікового білету

Відповідь на питання (бали)	Критерії оцінювання
12–(13,3-13,4)	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9–11	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-8	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1-Т3	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Виконання МКР № 1	**6**		
ЗМ 2	Т4-Т6	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Написання і захист реферату	**15**		
		Виконання МКР № 2	**6**		
ЗМ 3	Т7-Т9	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Виконання МКР № 3	**6**		
ЗМ 4	Т10-Т12	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Виконання МКР № 4	**6**		
ЗМ 5	Т13-Т15	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**3**	Участь (відповіді) на семінарських заняттях	**1**
		Виконання МКР № 5	**6**	Виконання КР	**55**
Підсумковий контроль		Залік	**40**	Залік	**40**
Сума			**100**		**100**

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни **«Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі»** для здобувачів вищої освіти.

2. Наповненість групи **«Правовий режим суб'єктів господарювання у морській галузі»** в месенджері «Viber», «Telegram» для дистанційного навчання електронним варіантом КК України, КПК України, ЦК України, ЦПК України, ГК України, КАС України, КУпАП України, лекціями та навчальними посібниками з відповідних юридичних дисциплін.

3. Наочні засоби: офіційний веб-сайт Верховної Ради України, Національної поліції, прокуратури та інших органів державної влади, а також слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, зал судових засідань (ауд. 303).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Нормативно-правові акти.

1. Бюджетний кодекс України: Закон України. *Голос України*. 2010. 4 серпня. №143(4893).
2. Водний кодекс України від 06 червня 1995 року № 213/95-ВР. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/213/95-%D0%B2%D1%80
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436 IV. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15
4. Господарський процесуальний кодекс: Закон України від 06.11.1991 р. №1798-XII. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12
5. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.
6. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. *Офіційний вісник України*. 2005. № 32. Ст. 1918.
7. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 року № 176/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. №№ 47, 48, 49, 50, 51, 52. Ст. 349.
8. Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 р. URL: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95.
9. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України.* 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112.
10. Порядок ведення реєстру місць видалення відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1216-98-%D0%BF
11. Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 року № 1360. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1360-98-%D0%BF
12. Порядок видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду, затверджений постановою Кабінету Міністрів України (Порядок, затверджений ПКМУ № 557). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/557-2005-%D0%BF
13. Порядок надання послуг із забезпечення і ліквідації розливу забруднюючих речовин у морських портах, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України (Порядок, затверджений наказом № 631) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1533-13
14. Правила надання послуг у морських портах України, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України (Порядок, затверджений наказом № 348). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1401-13
15. Правила охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 року № 269 URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/269-96-%D0%BF
16. Правила охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/465-99-%D0%BF

17. Правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року № 2024. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2024-98-%D0%BF
18. Про внутрішній водний транспорт: Закон України від 3 грудня 2020 року № 1054-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-20#Text
19. Про морські порти України: Закон України від 17 травня 2012 року № 4709-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 7. Ст. 65.
20. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05 квітня 2007 року № 877-V. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/877-16
21. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України (ЗУ № 2059) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19
22. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19 травня 2011 року № 3392-VI. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3392-17
23. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 року № 1682-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 30. Ст. 238.
24. Про публічні закупівлі. Закон України від 25 грудня 2015 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 9. Ст. 89. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text
25. Про Рахункову палату: Закон України від 11 лип. 1996 р. № 315/96-ВР / *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 43. Ст. 212.
26. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08 липня 2011 року № 3677-VI. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/3677-17
27. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року»: Указ Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021/print
28. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80/print
29. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15 січня 2015 року № 124- VIII. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/124-19
30. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 року № 232/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 51. Ст. 446.
31. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року: проект. URL: https://www.sd4ua.org/wp-content/uploads/2015/02/Strategiya-stalogo-rozvytku-Ukrayiny-do-2030-roku.pdf
32. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40–44. Ст. 356.
33. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.04.2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-41, 42. Ст. 492.

Навчальна література

34.Вінник О. М., Шаповалова О. В. Господарське право в умовах цифровізації економіки: навч. посіб. / за заг. ред. Вінник О. М. К.: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020. DOI: https://doi.org/10.32849/978-617-7087-85-3

35.Господарське право (Загальна частина): підручник. За ред. В. С. Щербини, В. В. Рєзнікової. Київ : Видавництво Ліра-К. 2021. 448 с.

36.Господарське право: навч. посібник / укл. А. А. Бутирський. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с.

37.Господарське право: навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) / Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 166 с.

38.Деркач Е. Парадигма правового регулювання господарської діяльності у сфері транспорту у світлі концепції сталого розвитку. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 52–57.

39.Дубинський О. Ю. Адміністративно-*правове регулювання транспортної галузі та її окремих видів. Академічні візії. 2023. Вип. 24. DOI:* http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10432207

40.Дубинський О. Ю. Державний контроль за дотриманням законодавства на транспорті як один із засобів забезпечення його розвитку. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права.* Серія економічна. Серія юридична. 2023. Вип. 39. С. 276–281. https://doi.org/10.5281/zenodo.10432187

41.Дубинський О. Ю. Річковий транспорт України: економіко-правова характеристика. *Академічні візії. 2023. Вип. 25. DOI:* https://doi.org/10.5281/zenodo.10432256

42.Калаянов Д. П. Адміністративно-правовий статус суб'єктів правовідносин у сфері морських перевезень пасажирів. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. Вип. 4. С. 218–224.

43.Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності / Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/

44.Кіріяк О. В., Пацурківський Ю. П., Гудима-Підвербецька М. М. Цивільне право (загальна частина): навч. посібник**.** Чернівці: Чернівец. нац.. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

45.Матвєєва А. В. Спеціальний правовий режим господарювання: поняття і види. *Право та інновації*. 2018. № 4(24). С. 39–44.

46. Рябцова А. Г. Участь суб'єктів господарювання у правовідносинах у сфері використання природних ресурсів. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія Право. 2022. Вип. 74: частина 1. С. 153–157.

47.Свистун Л. Я. Співвідношення цивільно-правових та адміністративно-правових норм в контексті публічності договорів перевезення пасажирів автомобільним транспортом. *Право і суспільство*. 2019. № 4. С. 90–96.

48.Суб'єкти господарювання державного сектору економіки (державних підприємств, їх об'єднань, дочірніх підприємств та господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків), станом на

01.10.2022. / Фонд державного майна. URL: https://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-stateproperty-Subiekti-gospodaruvannya.html
49. Тимченко Н. М., Кузьменко О. Ю., Кузьменко В. С. Аналіз сучасного стану функціонування підприємств водного транспорту України та світу. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 64. С. 73–78.
50. Трегубенко Г. П. Господарське право: навч. посіб. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 107 с.
51. Цивільне право України (Загальна частина): навчально-методичний посібник / Г. М. Аванесян, Р. О. Басенко. Полтава: ПІЕП, 2020. 199 с.
52. Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.]; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 332 с.
53. Чихірьов В. Л. Майно суб'єктів господарювання: нормативно-правові аспекти формування та використання. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 1. С. 75–79.
54. Шандова Н. В. Перспективи стійкого розвитку транспортної водної системи. *Вісник ХНТУ*. 2019. № 3(70). С. 208–214.

Інформаційні ресурси

1. www.president.gov.ua/ (сайт Президента України)
2. www.rada.gov.ua/ (сайт Верховної Ради України)
3. www.kmu.gov.ua/ (сайт Кабінету Міністрів України)
4. www.textbooks.net.ua/content/view/4571/39/ (Підручники онлайн)
5. www.pravouch.com/page/orgpravo/ist/ist-22--idz-ax294--nf-5.html
6. www.elibrary.nubip.edu.ua/2854/1/Улютіна,_СПО_4.pdf
7. http://ubooks.com.ua/books/000182/inx.ph